

Mistrzowie i arcymistrzowie szachowi kontra amatorzy – dlaczego jedni bywają lepsi oraz jak ćwiczyć, aby przybliżyć się do poziomu szachowych ekspertów

Mistrz szachowy, czyli kto?

Dlaczego lepiej oraz szybciej znajduje plany oraz liczy warianty, rzadziej się myli i wie więcej? Co takiego ma mistrz czego nie ma przeciętny gracz szachowy? Talent, pamięć a może intuicja? W jaki sposób możemy zbliżyć się od ich mistrzowskiego poziomu? Czy jest to łatwe i w ogóle możliwe? Jeśli tak, to co należy robić?

Na te i inne pytania będziemy poszukiwać odpowiedzi i zachęcać do własnego, twórczego i odważnego formułowania wniosków. Na chwilę obecną mogę powiedzieć, że jest kilka bardzo istotnych informacji, które mogą być użyteczne nie tylko dla tych, którzy lubią czytać o zagadnieniach związanych z szachami, lecz także dla tak zwanych praktyków (czyli graczy).

Tyle tytułem wstępu – jako drobna propozycja dla rozważań, proponuję przyjrzeć się tej oto krótkiej liście. Być może sami dojdziecie do pewnych wniosków.

Poniżej zobaczymy jakie mogą być różnicę między mistrzem a amatorem – niektóre bywają subtelne, inne natomiast niekoniecznie.

- ☉ *Mistrz natychmiast zauważa – amator widzi, że ma coś zobaczyć*
- ☉ *Mistrz nie widzi pewnych ruchów – amator widzi wszystko*
- ☉ *Mistrz odrzuca nielogiczne ruchy (poszukując najlepszego z nich) – amator analizuje wszystkie, tak aby żadnego nie przeoczyć*
- ☉ *Mistrz czuje – amator się zastanawia (bo nie polega na intuicji)*
- ☉ *Mistrz myśli – amator już wie (zwykle lepiej)*
- ☉ *Mistrz sprawdza – amator wie, że nie musi (bo nie trzeba)*
- ☉ *Mistrz wie – amator ma wiedzę (w książkach i bazach danych)*
- ☉ *Mistrz opiera się na doświadczeniu – amator na własnych obliczeniach*
- ☉ *Mistrz stale szuka obalenia swojej gry – amator stale poszukuje potwierdzenia siły swoich ruchów*
- ☉ *Mistrz często poprawia swoją pozycję – amator nigdy, bo już ma idealną*
- ☉ *Mistrz ciężko pracuje, aby wyciągnąć wnioski – amator rozwiązuje kolejne zadania*
- ☉ *Mistrz analizuje pozycje – amator zleca tę pracę swojemu silnikowi*
- ☉ *Mistrz sprawdza dziury w swoich analizach – amator sprawdza ilość świetnych ruchów*
- ☉ *Mistrz nigdy do końca nie jest zadowolony z tego co prezentuje – amator jest dumny, zawsze wtedy kiedy wygrywa*
- ☉ *Mistrz nie lekceważy żadnego przeciwnika – amator nie lekceważy tylko siebie*
- ☉ *Mistrz nie szuka usprawiedliwienia swojej słabszej gry – amator znajduje setki wymówek*
- ☉ *Mistrz wie, że mistrzostwo to proces – amator jest przekonany, że to jedynie tytuł przed nazwiskiem*
- ☉ *Mistrz krytycznie patrzy na wszystkie swoje błędy – amator krytycznie na tych, którzy odważą się ocenić jego poziom gry*
- ☉ *Mistrz zdaje sobie sprawę z tego jak mało wie – amator jest przekonany, że już wie (prawie) wszystko*
- ☉ *Mistrz grywa dużo poważnych partii z silnymi przeciwnikami – amator w większości z tymi, z którymi łatwo i fajnie się pogrywa*

- ☉ *Mistrz stale uzupełnia swoją wiedzę – amator nie musi, bo przy desce to wymyśli*
- ☉ *Mistrz wie, że powtarzanie materiału jest konieczne – amator powtarza, że już powtórzył i więcej nie trzeba*
- ☉ *Mistrz wie, że bez planu nie da się daleko zająć – amator planuje, że będzie tym, któremu bez planu się w końcu udało odnieść sukces*
- ☉ *Mistrz wybiera materiał niezbędny do nauki – amator uczy się wszystkiego, tak w razie czego, bo może się przydać*
- ☉ *Mistrz zna tylko praktyczne rzeczy – amator zna teorię na wylot, często lepiej niż sam autor*
- ☉ *Mistrz nie daje sobie ani innym forów – amator daje z siebie wszystko, zwłaszcza wtedy gdy nie ma już innego wyjścia*
- ☉ *Mistrz rozumie, że im dalej w las tym więcej pytań – amator jest pewny, że wystarczy znać odpowiedzi, zamiast stawiać niepotrzebne pytania*
- ☉ *Mistrz nie boi się mówić o popełnionych w partii błędach – amator ich nie robi, bo nie wypada grać słabo*
- ☉ *Mistrz pracuje i szuka aż znajdzie – amator już nie szuka, bo to oczywiste co trzeba zagrać*
- ☉ *Mistrz stale poprawia pozycję i szuka krytycznych pozycji – amator poprawia bierki i często widzi łatwą wygraną*
- ☉ *Mistrz często używa zwrotu: „nie do końca umiem ocenić tę pozycję” – amator: nie trzeba być mistrzem, aby wiedzieć, że białe (czarne) mają lekko wygraną*
- ☉ *Mistrz rozumie, że można grać w szachy dla zabawy i dla wyniku – amator wie, że szachy to czysta przyjemność*
- ☉ *Mistrz nawet jak przegrywa to poszukuje sposobów na to, aby przełamać złą passę – amator jak wygrywa, to osiada na laurach, wszak jest już najlepszy i nikt mu nie podskoczy*
- ☉ *Mistrz potrafi przyznać się do błędu i przez dłuższy czas twardo się bronić – amator ich nie popełnia, więc nie będzie się hańbił obroną: wiadomo, że zawsze trzeba atakować*
- ☉ *Mistrz pracuje przede wszystkim nad sobą – amator wyłącznie nad szachami*
- ☉ *Mistrz zdaje sobie sprawę, że wszystkiego nie można wiedzieć – amator właśnie przerabia kolejną książkę i niebawem ogarnie całą wiedzę o szachach*
- ☉ *Mistrz stale przystosowuje się do zmieniającej się sytuacji i wymagań – amator dopiero wtedy, gdy nie ma innej możliwości*
- ☉ *Mistrz nie przejmuje się swoim rankingiem – amator sprawdza czy zyskał kilka punktów rankingowych*
- ☉ *Mistrz nie myśli o tym, że jest mistrzem tylko stale pracuje nad tym, aby być coraz lepszym – amator myśli, że mistrzowie to wynik „dobrych genów i wielkiego szczęścia”*
- ☉ *Mistrz ma dystans do siebie i swoich poczynań – amator ma dystans do tych, którzy wahają się z oceną, gdyż jest ona zbyt trudna*
- ☉ *Mistrz systematycznie robi bilans swoich efektów i wprowadza konieczne poprawki – amator nie ma czasu, bo czyta książki i rozwiązuje zadania*
- ☉ *Mistrz nie traci czasu na niepotrzebne rozrywki – amator jest przekonany, że wszystkiego trzeba spróbować*
- ☉ *Mistrz zdaje sobie sprawę ze swoich ograniczeń oraz silnych i słabych stron – amator ogranicza myśli o tym, że kiedykolwiek mógłby pomyśleć o tym, że ma jakiegokolwiek słabości*

Mam nadzieję, że tych kilkadziesiąt porównań (*niekiedy traktowanych z przymrużeniem oka*) pozwoli wszystkim spojrzeć na problematykę szachowego mistrzostwa... z nieco innej perspektywy. Warto pamiętać, że **mistrzami się stajemy, a nie rodzimy** – inaczej cały sens doskonalenia byłby uzależniony od „dobrych genów”.

Mistrzem jest ten, kto stale pracuje nad sobą, nie zaś ten, kto stale zachwyca się swoim statusem